

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОГО СПОРТУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА
ПРАКТИКИ»**

7 квітня 2023 року

Харків - 2023

УДК: 796.011

Проблеми та перспективні напрями розвитку сучасного спорту: актуальні питання теорії та практики: збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної конференції (електронне видання), 7 квітня 2023 року. Харків: ХДАФК, 2023. 190 с.

У збірнику представлені тези за секціями роботи конференції: актуальні питання підготовки спортсменів у циклічних видах спорту; сучасні технології підготовки спортсменів у професійних, екстремальних та техніко-естетичних видах спорту; олімпійська освіта: сучасні аспекти розвитку.

Збірник тез представляє теоретичний і практичний інтерес для здобувачів вищої освіти, тренерів, спортсменів, викладачів, наукових працівників.

Редколегія

Голова редколегії:

Ольховий О. М., д.фіз.вих., професор, проректор з науково-педагогічної роботи ХДАФК.

Члени редколегії:

Стадник С. О., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри менеджменту фізичної культури.

Окунь Д. О., к.фіз.вих., голова Ради молодих вчених ХДАФК.

Рожков В. О., к.фіз.вих., голова Студентського наукового товариства ХДАФК.

Павленко В. О., к.пед.н., доцент, завідувач кафедри легкої атлетики.

Єфременко А. М., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри легкої атлетики.

Пилипко О. О., к.пед.н., професор, завідувач кафедри водних видів спорту.

Політько О. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри водних видів спорту.

Мулик К. В., д.пед.н., професор, завідувач кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Гриньова Т. І., к. фіз. вих., доцент, доцент кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Кизім П. М., доцент, завідувач кафедри гімнастики, танцювальних видів спорту та хореографії.

Горбенко О. В., к.пед.н., доцент кафедри гімнастики, танцювальних видів спорту та хореографії.

Гуменюк С. В., к.фіз.вих., доцент кафедри гімнастики, танцювальних видів спорту та хореографії.

Таран Л. М., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту.

Мішин М. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Тарасевич О. А., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Спіцин В. В., к.пед.н., декан факультету циклічних видів спорту.

III. ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ..... 151

Балджи Ілона, Саленко Галина Інтеграція олімпійських ідеалів та цінностей у навчально-виховний процес дюсш м. Дніпра.....	151
Вострокнутов Леонід Історіографічні сторінки минулого харківського спорту.....	154
Єрмолова Валентина, Кріль Ірина, Доценко Лариса Педагогічні аспекти діяльності П'єра де Кубертена.....	156
Єрмолова Валентина, Острєцов Віктор Виховний потенціал філософії олімпізму.....	159
Мішин Максим, Гращенкова Жанна Функціонування паралімпійського руху в Україні під час пандемії.....	161
Мороз Юрій, Mогоz Ivanna Важливість фізичної рекреації як освітнього компонента в процесі підготовки фахівця з фізичного виховання.....	164
Радченко Лідія, Єрмолова Валентина, Кріль Ірина Організаційні форми діяльності членів мережі олімпійських музеїв.....	167
Рожков Владислав Олімпійська освіта у системі фізичного виховання загальноосвітніх шкіл.....	170
Снагощенко Леся Стрільба з лука в контексті олімпійської освіти студентів ЗВО.....	172
Спіцин Віталій Фізкультурно-спортивні товариства Харкова (кінець XIX – початок XX ст.).....	174
Таран Лариса, Окунь Дар'я, Таран Ганна Стратегічні напрямки роботи Міжнародного олімпійського комітету щодо гендерної рівності.....	177
Тарасевич Олена Аналіз співвідношення участі жінок і чоловіків в олімпійських змаганнях з лижних гонок.....	181
Темченко Володимир, Коваль Вікторія, Галазюк Віктор Олімпійський урок в Каразінському університеті.....	185
Топчієва Ганна Олімпійська освіта в процесі занять фізичною культурою і спортом.....	187

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку полягають в аналізі функціонування системи адаптивного спорту в Україні в розрізі останніх подій.

Список використаної літератури.

1. Кулинич Б.Г., Овчаренко С.В. Історія участі національної збірної команди України на XV літніх Паралімпійських іграх. Гуманітарний вісник ЧДТУ. Серія: Історичні науки. 2019. Число 31. Вип. 15. С. 70-77.
2. Мішина К., Мішин М. Сучасний стан вітчизняного паралімпійського руху (на основі аналізу виступів спортсменів України на Паралімпійських іграх). Матеріали XI Міжнародної наукової інтернет-конференції «Спорт та сучасне суспільство» 29 березня 2018 р.. К. : НУФВСУ, 2018. С. 240-244.
3. Мішин М.В. Перспективи розвитку та функціонування адаптивного спорту в сучасній Україні. Матеріали V Всеукраїнського науково-практичного семінару «Іновації, практики та перспективи розвитку фізичної культури і спорту», 15-16 квітня 2022 р. Кропивницький : Видавець Лисенко В.Ф., 2022. С. 37-40.
4. <https://www.paralympic.org/tokyo-2020/results> (дата звернення 20.03.2023).
5. <https://paralympic.org.ua> (дата звернення 20.03.2023).

ВАЖЛИВІСТЬ ФІЗИЧНОЇ РЕКРЕАЦІЇ ЯК ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Юрій МОРОЗ, к.пед. н., доцент
Ivanna MOROZ, student

Уманський національний університет садівництва
Умань, Україна
Bialystok universiti of technology
Bialystok, Poland

Анотація. Парадигма освіти у сфері фізичного виховання останніми десятиліттями суттєво змінилася в усьому світі, що пояснюється орієнтацією на принципово нове розуміння сутності фізичного виховання та його ролі в освітній системі. В той же час в Україні виникла нагальна суспільна необхідність у фахівцях із фізичного виховання, які мають всі навички для виконання рекреаційно-оздоровчої діяльності, що є надзвичайно важливим та необхідним для пропаганди здорового способу життя, профілактики різних захворювань і підвищення та покращення рівня рухової активності різних груп населення. Тому виникла необхідність у визначенні основних аспектів та тенденцій підготовки фахівців з фізичної рекреації, значимість і важливість яких слугуватиме потребам розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні.

Ключові слова: рекреація, фізична рекреація, фізичне виховання, здоров'я людини, оздоровче середовище

Вступ. На сьогодні в Україні виникла суспільна необхідність у фахівців із фізичного виховання та спорту, здатних виконувати рекреаційно-оздоровчу діяльність, що надзвичайно важливо для пропаганди здорового способу життя, профілактики різноманітних захворювань і підвищення рівня рухової активності різних верств населення, особливо молоді. Особистість фахівця з рекреаційно-оздоровчої діяльності є вкрай важливим фактором, який впливає на залучення населення до оздоровчої рухової активності. Критична значущість визначальних аспектів підготовки таких фахівців слугує потребам розвитку освітньої галузі фізичної культури й спорту[2]. Євроінтеграційні процеси, які на сьогодні проходять в Україні, визначають життєву необхідність реалізації спільної європейської політики у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів рекреаційно-оздоровчого та фізкультурного спрямування. Вивчення передового досвіду підготовки відповідних фахівців потребує критичного аналізу здобутків освітньої системи нашої країни. Адаптація освітньої системи до національних потреб дасть можливість реалізувати позитивні тенденції в освітньому процесі закладів вищої освіти України. Рівень і значущість освіти характеризує ступінь розвитку цивілізації. Пошук і реалізація нової освітньої парадигми зумовили усвідомлення важливості та необхідності модернізації освіти як глобального та визначального процесу, що охоплює всі сфери суспільної діяльності.

Мета та завдання дослідження. Визначити та охарактеризувати основні аспекти та тенденції підготовки фахівців з фізичного виховання з врахуванням фізичної рекреації як освітнього компонента, значимість і важливість якого слугуватиме потребам розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні.

Матеріал і методи дослідження. Методи дослідження: аналіз літературних джерел, аналіз джерел Інтернет, аналіз передового вітчизняного досвіду, спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення. Оздоровчо-рекреаційна рухова активність відзначається динамікою, різноманіттям форм, спрямувань, універсальністю їх використання, що є орієнтованим на максимальне задоволення оздоровчих потреб населення. Відповідно до визначення О. Андрєєвої, рекреаційно-оздоровча діяльність – це процес взаємодії людини з довкіллям, завдяки чому вона досягає свідомо поставленої мети, яка виникла внаслідок появи потреби в активному відпочинку, отриманні задоволення, оздоровленні, відновленні фізичних і духовних сил у вільний або спеціально визначений час, що стимулює рухову та соціальну активність і створює оптимальні умови для творчого самовираження особистості [1]. До переліку специфічних засобів та методів фізичної рекреації оздоровчого спрямування, до яких входять і елементи цікавості й розваги, відносять фізичні вправи помірної інтенсивності, рухливі та спортивні ігри, різноманітні види туризму, ідеомоторну рухову діяльність тощо.

Визначення статусу фахівця з фізичної рекреації на сьогодні є надзвичайно важливим, оскільки парадигма освітньої діяльності у сфері

дозвілля, фітнесу й рекреації в останні десятиліття суттєво змінилася в усьому світі, що пояснюється орієнтацією на принципово нове розуміння сутності фізичної рекреації та її ролі в освітній системі [5]. Перш за все це пов'язано з кризовою ситуацією у сфері фітнесу й рекреації, та характеризуються такими чинниками, як низька рухова активність населення, низька якість та невідповідність потребам населення фізкультурно-оздоровчих послуг, що надаються засобами фізичної культури за місцем проживання, роботи громадян і в місцях масового відпочинку населення, низький рівень престижності професій у сфері фізичної культури й спорту, незадовільне матеріального заохочення працівників бюджетного сектору цієї сфери; низька та неефективна система підготовки кадрів. Вивчення основних закономірностей розвитку сфери фітнесу та рекреації, розробка інноваційних рекреаційних і оздоровчих технологій неминуче приводять до необхідності оновлення змісту діяльності фахівців, мета якого – упровадження новітніх технологій у практичну діяльність.

На сьогодні освіта в сфері фітнесу та рекреації зазнала значних змін як в Європейському так і в світовому масштабах, що зумовлено орієнтацією на принципово нове розуміння сутності та значимості фізичної рекреації та її ролі в системі вітчизняної освіти [3]. Із позицій сьогодення гостро постала нагальна потреба в розробленні та обґрунтуванні новітніх системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту, та їх готовності до рекреаційно-оздоровчої діяльності. У Національній стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» стверджується, що «останнім часом в Україні спостерігається позитивна тенденція до зростання кількості осіб, які використовують різні види та форми оздоровчої рухової активності» [6]. Результати досліджень науковців свідчать про те, що з усіх факторів, які є визначальними у залученні людини до рухової активності і роблять ці заняття невід'ємним компонентом її життя, найбільш вагомим є особистість фахівця-професіонала в галузі оздоровчого фітнесу та рекреації [4].

Висновки. Отже, виходячи з вище сказаного, можна зробити такий висновок, що найважливішим завданням теорії та методики професійної освіти є пошук нових форм, засобів і методів, які б допомогли сформувати ефективну систему підготовки фахівців з фізичної рекреації, яка максимально відповідає умовам та вимогам професійної діяльності з оздоровлення населення засобами фізичної культури.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку полягають у подальшому вивченні особливостей підготовки фахівців з фізичної рекреації, та обґрунтування використання передових методик у навчальному процесі під час підготовки даних фахівців.

Список використаної літератури.

1. Андреева О., Благій О. Аспекти підготовки кадрів з рекреаційно-туристської діяльності. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали IV Всеукр. конф.* Львів, 2004. С. 244–245.

2. Андрєєва О. В. Фізична рекреація: монографія. Київ: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. 280с.

3. Bielikova N., Indyka S. Formation of the operational-actionable component of the future physical rehabilitation specialists' readiness to health protection activity. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки/уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. ЛесіУкраїнки, 2014. № 4 (28). С. 30–35.

4. Дутчак М. В. Класифікація професій у сфері фізичної культури і спорту України: стан та перспективи. *Спорт. наука України*, 2010. № 2. С. 25–41.

5. Жданова О. Господарчук Т. Участь центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» у вирішенні проблеми оптимізації обсягів рухової активності населення. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення*: матеріали IV Всеукр. конф. Львів: ЛДУФК, 2008. С.169–173.

6. Педагогічне проектування як засіб становлення і розвитку ключових компетентностей суб'єктів освітнього простору : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 14 – 15 жовт. 2010 р., Запоріжжя / ред. : К. Л. Крутій; Є. М.Павлютенков; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Запоріжжя: ЛПКС, 2010. 316 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЧЛЕНІВ МЕРЕЖІ ОЛІМПІЙСЬКИХ МУЗЕЇВ

Лідія РАДЧЕНКО, д.фіз.вих., доцент
Валентина ЄРМОЛОВА, к.фіз.вих., доцент
Ірина КРОЛЬ, к.фіз.вих.

Національний університет фізичного виховання і спорту України
Київ, Україна

Анотація. В роботі систематизовано діяльність музеїв – членів мережі олімпійських музеїв, яка функціонує під патронатом МОК.

Ключові слова: олімпійська спадщина, музей, олімпійський рух

Вступ. Сучасний музей – концентроване втілення духовних прагнень культури, її минулого та сьогодення. У музейному просторі відвідувач вступає в діалог з різними епохами, культурами, особистостями. Музейне зібрання являє собою маленьку модель певної частини світу, що допомагає людині орієнтуватися, адаптуватися в реальному соціумі, вирішувати проблеми [1].

7 вересня 2006 року в Лозанні за ініціативи Олімпійського музею та активної підтримки президентів МОК Жака Рогге та Хуана Антоніо Самаранча, було засновано Мережу олімпійських музеїв [1]. Спочатку її членами були 11 членів-засновників. Ідея полягала не в тому, щоб зайняти місце асоціацій, які вже існують, таких як Міжнародна рада музеїв (ІКОМ), а скоріше, у тому, щоб зробити групу установ, метою діяльності яких є об'єднання, де це можливо, зусиль задля створення унікальної платформи для розвитку олімпійського руху

ЗБІРНИК ТЕЗ
I ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОГО СПОРТУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА
ПРАКТИКИ»

За достовірність представлених результатів відповідають автори

Видання Харківської державної
академії фізичної культури

Харківська державна академія фізичної культури
Україна, 61022, Харків, вул. Клочківська, 99
(057) 705-21-02

Харків, 2023